

Seminaria magisterskie

I. Wykładowca: **prof. UAM dr hab. Agnieszka Błażek**

Seminarium dyplomowe: magisterskie **Języki specjalistyczne i komunikacja specjalistyczna w dobie globalizacji**

Opis i cele:

Jednym z warunków funkcjonowania w pracy zawodowej jest adekwatna komunikacja specjalistyczna. Języki specjalistyczne są znakiem rozpoznawczym nowoczesnego, usieciowionego i zglobalizowanego świata, w którym właściwie nic już nie jest typowo niefachowe. Komunikacja w nowoczesnym świecie to *komunikacja specjalistyczna* (por. Kalverkämper 2016: 757). Celem oferowanego przeze mnie seminarium magisterskiego jest poznanie cech komunikacji specjalistycznej oraz jej uwarunkowań w wielojęzycznym świecie. Cel ten realizowany będzie w formie nauki opartej na własnych badaniach empirycznych.

Podstawą badań będą tekstowe przejawy komunikacji specjalistycznej w ujęciu jedno- lub wielojęzycznym (teksty pisane i mówione w języku docelowym studiów lub w języku docelowym i języku polskim) lub badania ankietowe (np. żargon specjalistyczny, akceptacja innowacji językowych). Nie ograniczymy się do badania obszarów tematycznych najczęściej kojarzonych z komunikacją specjalistyczną (prawo, ekonomia, medycyna, technika itp.) – przedmiotem badań może być również komunikacja innych specjalnych zakresów rzeczywistości (sport, kulinaryka itp.). Cechy komunikacji danego obszaru specjalistycznego będą podlegały w pierwszym rzędzie opisowi lingwistycznemu opartemu na analizie środków językowych, opis ten będzie w następnej kolejności poddany interpretacji o charakterze interdyscyplinarnym, tj. z wykorzystaniem teorii kulturoznawczych, socjologicznych, psychologicznych itd.

Proponowana tematyka:

Prace magisterskie mogą w szczególności dotyczyć następujących przykładowych zagadnień:

Terminologia (obcojęzyczna, dwujęzyczna, wielojęzyczna wybranego obszaru specjalistycznego)

- modyfikacje terminów (typologizacja, dyskursywne przyczyny modyfikacji)
- warianty terminologiczne (synonimy, dublety terminologiczne, dyskursywne przyczyny ich powstawania)
- metafory i metonimie w terminologii

Zróżnicowanie pragmatyczne języków specjalistycznych (wybranego obszaru specjalistycznego)

- żargon specjalistyczny (badania ankietowe)
- cechy dyskursu dydaktycznego danego obszaru specjalistycznego

- cechy dyskursu medialnego danego obszaru specjalistycznego w ujęciu jedno- i dwujęzycznym (np. medialny dyskurs sportowy w ujęciu polsko-niemieckim)

Gatunki tekstów specjalistycznych

- kontrastywny opis nowych gatunków tekstów specjalistycznych (polsko-niemiecki)

Terminografia (słowniki specjalistyczne)

- opracowanie słownika wybranego (fragmentu) dyskursu specjalistycznego

Przeład element6w specjalistycznych w literaturze pi6knej

- Analiza wybranego przeładku literackiego ze szczeg6lnym uwzgl6dnieniem element6w specjalistycznych w tekście literackim (np. analiza wykorzystania/konstruowania fachowości w oryginale i przeładzie)

Dynamika j6zyk6w specjalistycznych

- Innowacje j6zykowe i ich akceptacja w dyskursie specjalistycznym (powstawanie nowych nazw i działania na rzecz ich utrwalenia; nowe schematy nazwotw6rcze i ich uwarunkowania)
- Kulturowe uwarunkowania dyskursu specjalistycznego

Informacje dodatkowe:

- Chętnie podejmę się opieki naukowej nad pracami magisterskimi w zakresie j6zyka i kultury tenisa ziemnego (w Polsce/w Niemczech/w Wielkiej Brytanii).
- Jestem gotowa podj6c się opieki naukowej nad pracami magisterskimi z zakresu dydaktyki i translatoryki, o ile zwi6zane s6 z komunikacj6 specjalistyczn6.
- Dominuj6ce j6zyki seminarium: j6zyk niemiecki/j6zyk polski
- Planowana publikacja: najciekawsze wyniki badań studenci b6d6 mogli opublikować w recenzowanym tomie zbiorowym.

Warunki uczestnictwa:

Znajomość zagadnień z zakresu j6zykoznawstwa na poziomie licencjatu lub praktyczna/teoretyczna znajomość wybranego specjalistycznego zakresu rzeczywistości.

Warunki zaliczenia:

1. semestr: wprowadzenie teoretyczne do zagadnienia komunikacji specjalistycznej, lektura tekst6w podstawowych dot. komunikacji specjalistycznej, sformułowanie pytania badawczego.

Warunki zaliczenia: dyskusja na temat wybranego tekstu podstawowego, test wiedzy podstawowej z zakresu komunikacji specjalistycznej, sformułowanie pytania badawczego, ustalenie tematu pracy magisterskiej.

2. semestr: Zebranie adekwatnego korpusu danych pozwalaj6cego na uzyskanie odpowiedzi na pytanie badawcze, wyb6r i opis metody badawczej, badanie pilotażowe.

Warunki zaliczenia: Opis korpusu, wybór i opis metody badawczej, konspekt pracy magisterskiej wraz ze wstępem do pracy.

3. semestr: Analiza i opracowanie danych oraz ich interpretacja.

Warunki zaliczenia: Przedłożenie pisemnej analizy danych i ich interpretacji wraz z wnioskami odnoszącymi się do teorii komunikacji specjalistycznej.

4. semestr: Redakcja całościowa pracy i korekty, referat dot. uzyskanych wyników badań i ich znaczenia dla komunikacji specjalistycznej, przygotowanie do egzaminu magisterskiego

Warunki zaliczenia: wygłoszenie referatu, złożenie końcowej wersji pracy (po korektach i akceptacji promotora).

Literatura:

Baumann, Klaus-Dieter; Dörr, Jan Eric; Klammer, Katja (2014) (Hrsg.): Fachstile. Systematische Ortung einer interdisziplinären Kategorie. Berlin: Frank & Timme

II. Wykładowca: prof. UAM dr hab. Aleksandra Matulewska

Seminarium dyplomowe: magisterskie **Tłumaczenie tekstów specjalistycznych i cechy języków specjalistycznych**

Opis:

Zakres tematyczny seminarium obejmuje translatorykę tekstów użytkowych wraz z analizą porównawczą (analiza tekstów paralelnych, czyli oryginału i tłumaczenia lub tekstów porównywalnych w dwóch językach) w celu określenia cech danego typu tekstów, stopnia ekwiwalencji interlingwalnej lub błędów w tłumaczeniu.

Podstawą analizy mogą być teksty użytkowe, pisane i mówione, ewentualnie wybrane teksty literackie zawierające ze względu na gatunek terminologię specjalistyczną (np. kryminały).

Możliwe jest także pisanie pracy na temat wybranego języka specjalistycznego w ujęciu porównawczym.

W pracach dokonuje się analizy semantycznej, strukturalnej i funkcjonalnej tekstów. Poszczególne zakresy tematyczne to np.:

1. teksty logistyczne (transport, magazynowanie, dystrybucja, itd.),
2. teksty prawne (ustawy, rozporządzenia) i prawnicze (wyroki, opinie prawne, podręczniki akademickie, pozwы, testamenty, itd.),
3. teksty przyrodnicze (środowisko naturalne, leśnictwo, łowiectwo, pszczelarstwo i bartnictwo, entomologia, itd.),
4. teksty historyczne,
5. teksty kulinarne,
6. teksty sformułowane w innych językach specjalistycznych,
7. przekład terminologii bezekwiwalentowej lub częściowo ekwiwalentnej,
8. przekład terminologii zanurzonej kulturowo,

9. językowy obraz świata w przekładzie specjalistycznym,

10. lapsologia

11. przekład na potrzeby Unii Europejskiej

12. zawód tłumacza przysięgłego w Polsce i krajach angielskojęzycznych.

Bazą empiryczną prac jest korpus tekstowy: oryginał angielski lub polski lub oryginał w jednym z tych języków i jego tłumaczenie;

Korpus badawczy mogą w wybranych sytuacjach stanowić wywiady, ankiety i fragmenty dzieł literackich, itp.

Możliwe jest także dokonanie analizy porównawczej i np. stworzenie słownika polsko-angielskiego terminologii specjalistycznej (np. sportowej, sokolniczej, kulinarnej, logistycznej, pszczelarskiej, logistycznej, strzeleckiej, itp.)

Cele:

Celem seminarium jest dokonanie analizy materiału empirycznego w celu ustalenie ekwiwalentów translacyjnych lub słownikowych.

Warunki zaliczenia:

Semestr I: wybór zakresu tematycznego, przygotowanie bibliografii, opanowanie podstawowych pojęć, przygotowanie planu pracy do 15. listopada 2022; przygotowanie spisu treści i rozpoczęcie pisania pierwszego rozdziału do końca grudnia 2022, przedstawienie 18 stron rozdziału pierwszego do 20 stycznia 2023 r. (zawierającego stan badań w dziedzinie) na zaliczenie I semestru.

Semestr II: przygotowanie i wygłoszenie referatu na temat metodologii: wybór metodologii, uzasadnienie wyboru, zaplanowanie badania zasadniczego oraz napisanie drugiego rozdziału zawierającego stan badań lub opis przeprowadzonego badania pilotażowego (zanalizowanie materiału empirycznego (tekstowego)) do 15 czerwca 2023 na zaliczenie II semestru.

Semestr III: przeprowadzenie analizy całości materiału badawczego, przygotowanie i wygłoszenie referatu, prezentującego wyniki analizy do 15 grudnia 2023; uaktualnienie planu pracy do końca stycznia 2024. Rozdział trzeci powinien być napisany do końca III semestru jako jego zaliczenie.

Semestr IV: napisanie wstępu i zakończenia pracy do końca kwietnia 2024; wykonanie korekty do końca maja 2024; przygotowanie się do egzaminu magisterskiego do końca maja 2024. Egzaminy magisterskie po uzyskaniu zaliczeń i złożeniu egzaminów pod koniec czerwca lub na początku lipca oraz we wrześniu 2024.

Literatura:

Hejrowski, K. 2004. Kognitywno – komunikacyjna teoria przekładu. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Pisarska, A., Tomaszewicz, T. 1996. Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.

Vermeer, H. J. 2001. Skopos and Commission in Translational Action.

III. Wykładowca: prof. zw. dr hab. Aldona Sopata

Seminarium dyplomowe magisterskie: Wpływy międzyjęzykowe podczas akwizycji, komunikacji wielojęzycznej oraz w tłumaczeniach

Opis:

Wbrew dość powszechnym przekonaniom większość ludności świata jest dwu- lub wielojęzyczna. W sytuacjach, gdy grupy ludzi lub jednostki używają więcej niż jednego języka, dochodzi często do wpływów międzyjęzykowych. Podczas nabywania języka drugiego czy trzeciego w przedszkolu, szkole, na studiach lub w wyniku naturalnego kontaktu z językiem drugim, podczas komunikacji w języku drugim czy obcym, a także podczas przekładu tekstów z jednego języka na drugi dochodzi do oddziaływania jednego języka na drugi. Badania wpływów międzyjęzykowych, dają nam wgląd w procesy przyswajania, przetwarzania i wykorzystywania języków przez ludzki umysł.

Język pracy: Język niemiecki

Cele:

Celem seminarium magisterskiego będzie opracowanie tematów, które dotyczą posługiwania się językiem drugim bądź trzecim w różnych kontekstach, tj. podczas przekładu bądź w procesie jego akwizycji.

Zakresy tematyczne:

- wpływy międzyjęzykowe podczas przekładu na język drugi lub trzeci oraz z języka drugiego lub trzeciego na język pierwszy
- wpływy międzyjęzykowe podczas akwizycji języka drugiego lub trzeciego
- wpływy międzyjęzykowe podczas komunikacji wielojęzycznej, np. code switching
- rola takich czynników jak wiek i input w rozwoju bilingwizmu bądź plurilingwizmu
- dwujęzyczność dzieci a ich rozwój poznawczy i językowy

Warunki zaliczenia:

1 rok – seminarium będzie związane z pogłębieniem wiedzy na temat psycholingwistycznych aspektów wpływów międzyjęzykowych oraz metodologii badawczej; do końca roku magistranci przygotowują koncepcję pracy magisterskiej

2 rok – seminarium poświęcone jest przygotowaniu kolejnych części pracy magisterskiej, wyniki częściowe pracy są prezentowane przez magistrantów na seminarium; do końca roku magistranci przygotowują finalną wersję pracy magisterskiej

Podstawowa literatura przedmiotu:

Bhatia, T. K., & Ritchie, W. C. (Eds.). (2008). The handbook of bilingualism. John Wiley & Sons.

Gambier, I. & Doorslaer, L. (2010). Handbook of Translation Studies. Oxford: Oxford University Press.

Sopata, A., Putowska, A. (2021) Polnisch als Herkunftssprache in Deutschland – Einfluss der Familiensprachenpolitik auf die Sprachentwicklung der Kinder. In Adamczak-Krysztofowicz, Sylwia, Szczepaniak-Kozak, Anna, Rybszleger, Paweł (eds.) *Angewandte Linguistik – Neue Herausforderungen und Konzepte*. Göttingen: Vandenhoeck& Ruprecht Verlage.

Sopata, A. (2021). Zusammenspiel zwischen Diskurs und Syntax im Erwerb des Deutschen als Zweitsprache in der Kindheit. *Glottodidactica. An International Journal of Applied Linguistics*, 48, 83–94. <https://doi.org/10.14746/gl.2021.48.2.05>

IV. Wykładowca: prof. dr hab. Stephan Wolting

Seminarium magisterskie: „Koniec z tym codziennym końcem świata”. (Maren Unrner)
Strategie medialne i kompetencje komunikacyjne współczesnego świata w filmie, literaturze. Muzyka i media społecznościowe

Opis:

Seminarium magisterskie zostanie poświęcone tematom i formom językowym, które reagują na obecną sytuację na świecie.

Punktem wyjścia jest pytanie, w jaki sposób można je konstruktywnie wdrożyć i przetworzyć w formatach nauczania, strategiach i narzędziach komunikacyjnych (i uczynić przedmiotem prac magisterskich). W szczególności poddamy rozważaniu coaching, mediację i doradztwo w sferze praktycznej, gospodarczej, politycznej i społecznej, a także zajmiemy się kreatywnym podejściem do kultury, czyli tworzeniem muzyki, filmu, sztuki oraz mediów społecznościowych, które oferują sposób na zaangażowanie się w nasze czasy.

Proponowana tematyka:

Zasadniczo możliwy jest dowolny wybór tematu. Jednak na początku seminarium zaproponuję konkretne tematy, powiązane z takimi pojęciami, jak kryzys, choroba, wojna i konflikt, ale także zmiany klimatyczne, migracja (kulturowa), moda (kulturowa), kultura codzienna itp. Teoretycznie nacisk położymy na intermedialność i międzykulturowość. Praktycznie zaś zamyślimy konkretne projekty, jako podłoże do prac magisterskich z zakresu zarządzania kulturą oraz na konkretne możliwości pracy w takich dziedzinach jak komunikacja, komunikacja międzykulturowa i nie tylko.

Cele:

Celem jest pisanie pracy magisterskiej według kryteriów, biorąc pod uwagę treść, budowę i język oraz rozbudowanie warsztatu naukowego.

Warunki zaliczenia:

- 1 rok – ustna prezentacja pracy i przygotowanie konspektu pisemnego
- 2 rok – przygotowanie całości pracy

Literatura:

Lista literatury zostanie podana na początku zajęć i zostanie ona uzależniona od wybranych tematów.

V. Wykładowca: prof. UAM dr hab. Danuta Wiśniewska

Seminarium magisterskie: Street art and graffiti from (socio)linguistic, (glotto)didactic and (inter)cultural perspectives.

Opis:

Street art and graffiti (SA&G) constitute vital elements in the linguistic landscape of urban spaces, ephemeral and changing quickly in response to current events in the world. The research on SA&G is quite substantial, done mainly within sociological, historical, and art fields. In the course of this seminar we will situate SA&G within linguistic landscape studies and conduct research which will shed more light on: a) linguistic features, language functions, multilingualism and multimodality of SA&G pieces; b) the possible uses of SA&G in foreign language classrooms; c) cultural and social aspects, across time and space; d) the perception, interpretation, affect and attitudes towards SA&G; e) topics of your own interest.

Cele:

The students participating in the seminar will broaden their understanding of these less obvious aspects of the linguistic landscape, learn to conduct research within this field and develop the ability to hold an academic discussion and to collaborate with colleagues.

Warunki zaliczenia:

Regular attendance, reading the texts and active participation in discussions are essential.

Literatura:

Fairclough, N. (2003). *Analysing Discourse. Textual analysis for social research.* Routledge

Jaworski, A., C. Thurlow. (2011). *Semiotic Landscapes.* Continuum.

Macdonald, N. (2001). *The graffiti subculture.* Palgrave.

Shohamy, E., D. Gorter (2009). *Linguistic Landscape. Expanding the scenery.* Routledge.